

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล ประจวบเหมาะ. (2522). ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการต่อผู้อพยพจากอินโดจีน. ใน **ไทยกับปัญหาผู้ลี้ภัยในอินโดจีน: เอกสารการประชุมวิชาการ.** (หน้า 37). กรุงเทพฯ.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และ ปราโมทย์ ประสาทกุล(บก.). (2548). **ประชากรของไทย ณ พ.ศ. 2548.** นครปฐม :อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- การปกครอง, กรม. (2536). **คู่มือปฏิบัติงานครอบครัวและพินัยกรรม.** ช่างใน สติรกาญจน์ วัชรคุปต์. (2545). **สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ** กับการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-พม่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2530). **การพึ่งตนเอง: ศักยภาพในการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองการพิมพ์.
- เครือวัลย์ ถิมอภิชาติ. (2531). **หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา : แนวทางการวางแผน การเขียนโครงการ และการบริหารโครงการ.** กรุงเทพฯ : สยามศิลป์การพิมพ์.
- นิตา ชูโต และอุทุมพร จามรมาน. (2532). **กระบวนการอบรม พัฒนาเด็กและเยาวชนผู้ลี้ภัยในศูนย์อพยพ.** กรุงเทพฯ: Innomedia Co.Ltd.
- น้อย ศิริโชติ. (2524). **เทคนิคการฝึกอบรม.** กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- พนมวรรณ ชามัสเสถียร. (2527). **กฎหมายและการปฏิบัติต่อผู้อพยพชาวอินโดจีนในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล ศรีโชติ. (2548). **ไร้แผ่นดิน: เส้นทางจากพม่าสู่ไทย.** กรุงเทพฯ : ศรีบูรณคอมพิวเตอร์การพิมพ์.
- เขาวรัตน์ เรืองสาตรา. (2540). **การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดการฟาร์มโคนมโครงการพัฒนาการเลี้ยงโคนมในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาทางสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภชัย บุตรเวียงพันธ์. (2546). **การประเมินผลโครงการฝึกอบรมอาชีพ: ศึกษากรณีโครงการเวทীবำเพ็ญประโยชน์วัดสวนแก้ว จังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาทางสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2534). *ทฤษฎีสังคมวิทยา การสร้าง การประเมินค่าและการใช้ประโยชน์*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาคีพรรณ ชันชัยและคนอื่นๆ. (2546). *การประเมินความต้องการของชุมชนบริเวณพื้นที่รองรับ ผู้หนี
ภัยชายแดนไทย-พม่า: กรณีศึกษาอำเภอท่าสองยาง และอำเภอพบพระ จังหวัดตาก.กรุงเทพฯ:
โอ.เค. ฟิล์ม.*
- วรรณิ แกมเกตุ. (2545). *โครงการการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเอง ของครอบครัว
และชุมชนชนบท: รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์*
- วางแผนทรัพยากรมนุษย์, กอง (2531). *การปรับปรุงการฝึกอาชีพพระยะสั้น*. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.)
- วิจัยประชากรและสังคม, สถาบัน. (2547). *ศัพท์านุกรมการวิจัยทางประชากรและสังคม.นครปฐม:
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.*
- วิจัยสังคม, สถาบัน. (2529). *ภาวะการณ์ของสังคมไทยปัจจุบัน: ข้อโต้แย้งและการแสวงหาทางออกเพื่อ
การพึ่งพาตนเองของประชาชน.วารสารวิจัยสังคม. 9: 3.*
- สถิตกาญจน์ วัชรคุปต์. (2545). *สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ กับการเข้าร่วมแก้ไข
ปัญหา ผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบคนแนวชายแดนไทย-พม่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2539). *อ้างในปาน กิมปี. (2540) การพัฒนาเครือข่าย
การเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎี
บัณฑิต, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุพรรณิ ไชยอำพร. (2529). *แนวความคิดทางทฤษฎีและความพยายามพึ่งตนเองระดับบุคคล. พัฒนบริ
หารศาสตร์.26: 11-12.*
- สนธิสัญญาและกฎหมาย, กรม. (2528). *ประมวลศัพท์วิชาการ .กรุงเทพฯ:(เอกสารอัครดำเนินา)
เอกสารประกอบการบรรยายสรุปพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หะ อําเภอท่าสองยาง
จังหวัดตาก. (ม.ป.ป., ม.ป.ท.).(เอกสารอัครดำเนินา).*

ภาษาอังกฤษ

- Bartlett, A. (2003). *Baseline Study Vocational Training for Karen refugees along the Thai-Burmese border.*
- Beach, D. S. (1970). *Personal: The Management of People at work.* New York: Macmillan Co.
 อังในน้อย ศิริโชค (2524). *เทคนิคการฝึกอบรม.* กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- Bond, B.H. (1986). *Imposing aid: emergency assistance to refugees.* Oxford : Oxford University Press.
- Brown, K. (2005). *Humanitarian assistance and the empowerment of Karen women: a case study of Mae La refugee camp in Thailand.* Unpublished master's thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.
- Chantavanich, S. & Raynolds, E.B. (Eds.) (1988). *Indochinese Refugees: Asylum and Rsettlement.* Bangkok : Pimsuay Co., Ltd.
- Chantavanich, S. & Rabe, P (1990). Thailand and the Indochinese refugees: Fifteen years of compromise and uncertainty. *Southeast Asian Journal of Social Science*, 18, 66-76.
- Convention on the status of refugee. (1951). อังใน สติรกาญจน์ วัชรกุลต์. (2545). *สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ กับการเข้าร่วมแก้ไขปัญหา ผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-พม่า.* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Crisp, J. Talbot, C & Cipollone, B. D. (Eds). (2001) *Leaning for a future: Refugee education in developing countries.* Lausanne: Presses Centrales.
- Gultune, J. (1981). *Self-reliance: a strategy for development.* London: Villagers Publications, Ltd.
 อังใน อิศระวัชร จันทระประเสริฐ. (2539.) *ยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่หมู่บ้าน : กรณีศึกษาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน.*(ม.ป.ท.).
- Harbison, F.A.& Myers, C.A.(1964). *Education Manpower and Economic Growth: Strategies of Human Resource Development.* New York: McGraw Hill Book Company อังในน้อย ศิริโชค (2524). *เทคนิคการฝึกอบรม.* กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.

- Martin, F. S. and Copeland E. (1988). *Making ends meet? Refugee woman and income generation*. Washington, D.C.:
- Martin, F. S. (1995). *Refugee Woman*. New Jersey: Zed books Ltd.
- Muntarbhorn, V. (2004). *Refugee Law and Practice in the Asia and Pacific Region: Thailand as a Case Study*.
- Rolfe, C., Rolfe, C. & Malcolm, H., (1987). *Refugee enterprise: it can be done*.
- Rogge, J.R. (1987). When is self-sufficiency achieved? The case of rural settlements in Sudan. IN Rogge, J.R. (Eds.), *Refugees A third world dilemma* (pp.86-98). New Jersey: Rowman & Little field.
- Smawfield, D. (1999). *Vocational Training Handbook, a practical guide to the planning and Implementation of vocational training program with refugees in developing country context*. Oslo: Drammen Grafisk as.
- Trichot, P. (Eds.). (2002). *Multisectoral Needs Assessment of border villages in Mae Hong Son province*. Bangkok:
- Thorn, L. (1991). *From rice truck to paddy field*. Bangkok: InnomediaCo.Ltd.
- Landberink, J.(2002). *Education Survey 2002*. Mae Hong Sorn.
- ZOA Refugee Care. (2005). School supplies for Karen and Karenni Refugee Camps along the Thai-Myanmar Border and Vocational Training Activities for Karen Refugees in 7 camps. **Project ZOA Thailand Progress Report 2005 (UNHCR)**.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์

**การส่งเสริมทักษะและการฝึกอาชีพเพื่อการพึ่งตนเองของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพม่า:
กรณีศึกษาพื้นที่พักพิงชั่วคราวในประเทศไทย**

รหัสแบบสัมภาษณ์.....

บ้านเลขที่..... โชน.....

วันที่สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น.

ส่วนที่ 1 ข้อมูลประวัติของผู้หนีภัย

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุของท่าน.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
4. สถานภาพสมรส

☐ โสด	☐ แต่งงานอยู่ด้วยกัน
☐ แต่งงานแยกกันอยู่	☐ ม่าย
☐ หย่า	☐ ไม่ตอบ
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว(ไม่รวมตัวผู้ตอบ)

☐ 1 คน	☐ 3 คน	☐ 2 คน
☐ 4 คน	☐ 5 คน	☐ มากกว่า 5 คน
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่านที่ทำงานมีรายได้มีกี่คน(รวมตัวผู้ตอบ)

☐ ไม่มี	☐ 1 คน	☐ 2 คน
☐ 3 คน	☐ 4 คน	☐ 5 คน
☐ มากกว่า 5 คน		
7. ฐานะของท่านในครอบครัวเป็น

☐ หัวหน้าครอบครัว	☐ ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว
--	--
8. อาชีพเดิมของท่าน

☐ ทำนา	☐ ทำไร่	☐ ทำสวนผลไม้
☐ ทำสวนผัก	☐ เลี้ยงสัตว์	☐ ค้าขาย
☐ รับจ้าง	☐ ประมง	☐ หัตถกรรม
☐ ไม่มีเพราะคอนที่อพยพยังอยู่ในวัยเด็ก	☐ ไม่มี เกิดและโตภายในพื้นที่พักพิงฯ	
☐ นักเรียน นักศึกษา	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	
9. ท่านเข้ามาอยู่ในประเทศไทยนาน.....ปี.....เดือน
10. ท่านมีตำแหน่งภายในพื้นที่พักพิงหรือไม่?

☐ มี โดยเป็น.....
☐ เคยเป็น.....
☐ ไม่มี

11. ท่านเคยได้รับความช่วยเหลือในเรื่องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

	เคยได้รับ	ไม่เคยได้รับ
11.1 เมื่อท่านอพยพมาถึงได้มีการฟื้นฟูสภาพจิตใจ	☐	☐
11.2 ที่พักอาศัย	☐	☐
11.3 อาหาร	☐	☐
11.4 การจัดหาน้ำดื่ม	☐	☐
11.5 การจัดหาผ้าสำหรับใช้	☐	☐
11.6 การจัดการสุขาภิบาล(กำจัดขยะ จัดทำส้วม)	☐	☐
11.7 การรักษาพยาบาลภายในพื้นที่	☐	☐
11.8 รักษาพยาบาลภายนอกพื้นที่	☐	☐
11.9 การวางแผนครอบครัว	☐	☐
11.10 การให้ความรู้ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ	☐	☐
11.11 การศึกษา	☐	☐
11.12 การให้ข้อมูลและคำแนะนำในการตั้งถิ่นฐานใหม่	☐	☐
11.13 การรับสมัครไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม	☐	☐

12. ท่านมีสถานะอะไร

MLA   PAB   นักเรียน   Displaced Person

13. ท่านมีการวางแผน หรือ เตรียมตัวเพื่อการเริ่มต้นชีวิตใหม่ภายนอกพื้นที่พักพิงฯ ไว้หรือยัง

วางแผนแล้ว   ยังไม่ได้วางแผน

14. ท่านวางแผนว่าจะไปไหน

ไปประเทศที่สาม   กลับพม่า   อยู่ประเทศไทย

15. สำหรับผู้ที่วางแผนจะไปประเทศที่สามท่านได้สมัครไปอยู่ประเทศที่สามหรือไม่

สมัครแล้ว   ยังไม่ได้สมัคร

16. สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้วางแผน เพราะเหตุใดท่านจึงไม่ได้วางแผน

เพราะ.....

28. ถ้าท่านนำทักษะที่ได้รับไปสร้างรายได้ ท่านมีรายได้ประมาณเท่าใด?.....บาท ต่อวัน/
เดือน/ชิ้นงาน
29. ครอบครัวยังมีรายได้อีกหรือไม่
 ไม่พอ   พอดี   เหลือเก็บ
30. ท่านคิดว่าความรู้ที่ท่านได้จากอบรมทักษะและฝึกอาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพ ภายนอกศูนย์
ได้หรือไม่?
 ได้   ไม่ได้   ไม่แน่ใจ
31. คิดว่าจะทำได้ดีจนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ดีไหม?
 ได้   ไม่ได้   ไม่แน่ใจ
32. ในอนาคตเมื่อออกไปตั้งถิ่นฐานใหม่ภายนอกพื้นที่พักพิงฯแล้ว คิดว่าจะทำมาหากินอะไร?
 ประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมมา
 ประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากที่ได้รับการอบรมมา   ยังไม่ทราบ
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของการอบรมทักษะและฝึกอาชีพของผู้หนีภัยฯ
33. ท่านมีความคิดเห็นต่อการเข้ารับการอบรมทักษะและฝึกอาชีพของท่าน อย่างไร
	ใช่	ไม่ใช่
33.1 การประชาสัมพันธ์การอบรมมีความเหมาะสม	☐	☐
33.2 ระบบการสมัครเข้าร่วม โครงการมีความเหมาะสม	☐	☐
33.3 มีสาขาสำหรับให้ผู้เรียนได้เลือกตามความถนัด	☐	☐
33.4 บรรยากาศในการเรียนน่าสนใจ	☐	☐
33.5 จำนวนนักเรียนเหมาะสมกับจำนวนครูฝึก	☐	☐
33.6 อุปกรณ์และเครื่องมือในการสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	☐	☐
34. ท่านมีความพึงพอใจต่อการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ เพียงใด
 พึงพอใจมาก   พึงพอใจ   เฉยๆ   ไม่พึงพอใจ   ไม่พึงพอใจมาก
35. ในระดับคะแนนเต็ม 10 ท่านให้คะแนนความพึงพอใจกี่คะแนน.....คะแนน
36. ท่านเคยกลับไปทบทวนความรู้อีกหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ
 เคย   ไม่เคย
37. ท่านต้องการได้รับความช่วยเหลือท่านในด้านการประกอบอาชีพอย่างไร(ให้ตอบได้เพียงข้อเดียว)
 ช่วยเหลือเป็นค้ำเงิน   ช่วยเหลือโดยให้อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
 ช่วยเหลือโดยหางานให้ทำ   ช่วยเหลือโดยหาตลาดในการจำหน่ายผลผลิตให้
 ช่วยเหลือโดยการหาพื้นที่ให้ทำกิจกรรม   อื่นๆ ระบุ.....
 ไม่ต้องการ
- จบสัมภาษณ์เมื่อเวลา.....น.

ภาคผนวก ข.

แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth Interview)

การส่งเสริมทักษะและการฝึกอาชีพเพื่อการพึ่งตนเองของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพม่า:
กรณีศึกษาพื้นที่พักพิงชั่วคราวในประเทศไทย**ส่วนที่ 1 ข้อมูลประวัติของผู้หนีภัยฯ**

- ชื่อ / อายุ
- อยู่บ้านเลขที่ ไชน
- ระดับการศึกษาสูงสุด
- สถานภาพสมรส
- มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกี่คน, สมาชิกมีใครบ้าง?, ผู้ตอบมีสถานะอะไรในครอบครัว
- ท่านหนีภัยมาจากที่ใด? ตั้งแต่เมื่อไร สาเหตุเพราะอะไร?
- ก่อนหนีภัยเข้ามาในประเทศไทยทำงานหรือไม่?
- ท่านเคยพักพิงในพื้นที่พักพิงแห่งใด? มาก่อนนี้หรือไม่? ที่ใด? บ้าง? แต่ละที่นานเท่าใด?
- ตอนนี้ท่านมีสถานะอะไร? MLA หรือ PAB
- ท่านได้สมัคร ไปอยู่ประเทศที่สามหรือไม่
- ท่านมีความเชี่ยวชาญทักษะอาชีพเดิมอะไรบ้าง
- ท่านอาศัยในพื้นที่พักพิงแม่หละเป็นระยะเวลาานานเท่าใด?
- ท่านมีหน้าที่ หรือตำแหน่งภายในพื้นที่พักพิงหรือไม่?
- ท่านพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ภายในพื้นที่พักพิงนี้หรือไม่? อย่างไร?
- ชีวิตประจำวันที่อาศัยในพื้นที่ฯ ทำอะไรบ้าง

ส่วนที่ 2 ผลของโครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพที่มีต่อผู้หนีภัย

- ท่านได้เข้าร่วมโครงการอะไร? รุ่นใด? ช่วงเวลาใด
- เหตุผลในการเข้ารับการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ เนื่องจากอะไร?
- ทำไมจึงเลือกเข้ารับการอบรมทักษะและฝึกอาชีพสาขาวิชานี้ หรือใครเลือกให้หรือไม่
- ก่อนเข้ารับการอบรมคาดหวังว่าจะได้อะไรจากการอบรม เพราะอะไร
- พออบรมจริงๆแล้วเป็นอย่างที่คาดหวังหรือไม่ เพราะอะไร ได้ประโยชน์อะไร
- ท่านมีความคิดเห็นต่อการเข้ารับการอบรมทักษะและฝึกอาชีพของท่าน อย่างไร?
- สมาชิกในครอบครัวท่านมีความคิดเห็นต่อการเข้ารับการอบรมทักษะและฝึกอาชีพของท่าน อย่างไร?
- เมื่อสำเร็จจากการอบรมทักษะและฝึกอาชีพท่านคิดว่าความรู้ที่ท่านได้จากการอบรมทักษะและ ฝึกอาชีพอยู่ในระดับขั้นใด? (พอเป็น/ชำนาญ/ทำมาหากินได้)
- หลังจากอบรมจบแล้ว ท่านได้ร่วมมือหรือรวมกลุ่มกับผู้อื่นในการประกอบกิจกรรมเพื่อสร้างรายได้หรือไม่

ส่วนที่ 3 ความสามารถในการพึ่งตนเองได้และรวมถึงรายได้

- ก่อนเข้าโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ ท่านต้องการค่าตอบแทน/รายได้ จากการนำความรู้ไปทำกิจกรรมสร้างรายได้ หรือไม่?
- ถ้าต้องการ ท่านต้องการจำนวนเท่าใด?
- ท่านได้เอาวิชาที่อบรมมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง
- ถ้าไม่ได้ใช้ ไม่ได้ทำ เป็นเพราะอะไร
- เคยสอนพี่ๆ น้องๆ พ่อแม่ เพื่อนบ้าน ในเรื่องที่เราอบรมมาแล้วไหม
- ถ้ามีรายได้ ท่านมีรายได้ประมาณเท่าใด?
- ถ้าไม่มี คิดว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไรกับสิ่งที่อบรมมา?
- ตอนนี้ความเป็นอยู่ทางบ้านเป็นอย่างไร ดีขึ้น เลวลง หรือไม่แตกต่างไปจากก่อนอบรม
- ปัจจุบันท่านมีการออมทรัพย์ หรือไม่? อย่างไร?
- ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่?
- ถ้ามีหนี้ สาเหตุที่ท่านเป็นหนี้ เพราะอะไร?
- ท่านคิดว่าความรู้ที่ท่านได้จากอบรมทักษะและฝึกอาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพ ภายนอกศูนย์ได้ หรือไม่? อย่างไร?

ส่วนที่ 4 การวางแผนสำหรับอนาคตของผู้มีภัยจากการสู้รบ

- ในกรณีที่น่าความรู้ที่ได้จากเข้ารับการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ ไปทางตรงจริงเพื่อสร้างรายได้ท่านประสบปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรหรือไม่? ในกรณีที่ประสบปัญหา ท่านแก้ไขปัญหามาอย่างไรบ้าง?
- ท่านมีส่วนร่วมต่อโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพในกรณีใดหรือไม่?
- ท่านคิดว่าผู้ชายกับผู้หญิงควร ได้รับการฝึกอาชีพเหมือนหรือต่างกัน อย่างไร?
- ท่านมีข้อเสนอแนะ ต่อโครงการ การอบรมทักษะและฝึกอาชีพ หรือไม่
- ท่านคิดว่าสาขาอาชีพใดที่ท่านอยากจะทำอบรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายในพื้นที่?
- ท่านคิดสาขาอาชีพใดที่ท่านอยากจะทำอบรม ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตในอนาคต ภายหลังจากไปตั้งถิ่นฐานใหม่
- คิดว่าในอนาคตจะทำอาชีพอะไร เพราะอะไร?
- คิดว่าจะทำได้คิดเงินสามารถเลี้ยงตัวเองได้ไหม? หากไม่ได้ เพราะอะไร?
- ถ้าในอนาคตรัฐบาลหรือองค์กรพัฒนาเอกชนอยากที่จะให้ความช่วยเหลือ สิ่งที่ท่านคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพึ่งตนเองของท่าน คืออะไรบ้าง? (หาถูกคำใหม่ฝึกทักษะเพิ่มเติม การทำบัญชี แก่ใจกฎหมาย ให้เงินกู้)

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ

- ท่านมีความเห็นว่าโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ มีข้อดี อย่างไรบ้าง?
- ท่านมีความเห็นว่าโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ มีข้อเสีย หรือจุดบกพร่องอย่างไรบ้าง?
- ท่านคิดว่าโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพมีความเหมาะสมเพียงใด?
- ท่านคิดว่าควรที่จะเปิดโครงการ อบรมทักษะและฝึกอาชีพสาขาใด?

ภาคผนวก ค.

แนวคำถามสำหรับ ZOA Netherlands

- การเตรียมความพร้อมในการไปตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้หนีภัย เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด ระหว่าง UNHCR MOI หรือ NGOs แล้วองค์กรท่านดูแลรับผิดชอบในส่วนใดบ้าง
- มูลเหตุที่ทำให้องค์กรของท่านส่งเสริมการฝึกอาชีพในพื้นที่พักพิงๆ เป็นเพราะอะไร
- ความแตกต่างในการเตรียมความพร้อมในการตั้งถิ่นฐานใหม่ ระหว่างกลุ่มที่จะไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม กลุ่มที่จะไปตั้งถิ่นฐานในภูมิลำเนาเดิม หรือกลุ่มที่ต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงๆต่อไปอีก แตกต่างกันอย่างไรบ้าง
- ในการจัดโครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพ ให้ลำดับความสำคัญกับกลุ่มใดเป็นลำดับแรกๆ มีการเตรียมพร้อมสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะบ้างไหม เช่น เด็ก ผู้หญิง ผู้นำครอบครัวเดี่ยว ผู้นำชุมชน หรือไม่
- ท่านคิดว่า โครงการอบรมทักษะและฝึกอาชีพที่ผ่านมาประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรท่านหรือไม่ อย่างไร
- นโยบายของรัฐบาลไทย ประเด็นใดที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาผู้หนีภัย ที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง

แนวคำถามสำหรับปลัดอำเภอ ที่ปกครองพื้นที่พักพิงฯ

- การเตรียมความพร้อมในการไปตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้หนีภัย เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด ระหว่าง UNHCR MOI หรือ NGOs แล้วองค์กรท่านดูแลรับผิดชอบในส่วนใดบ้าง
- ท่านได้เตรียมความพร้อมสำหรับการกลับไปตั้งถิ่นฐานของผู้หนีภัยอย่างไรบ้าง
- มีโครงการที่มุ่งให้ผู้หนีภัยให้พึ่งตนเองบ้าง ไหมนอกเหนือจากการอบรมอาชีพ เช่น การบริหารจัดการชุมชน
- กระทรวงมหาดไทยมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนนโยบายต่อผู้หนีภัยหรือไม่ อย่างไรบ้าง
- การจัดการปัญหาระหว่างผู้หนีภัยและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ฯ เป็นอย่างไร
- ท่านมีการเตรียมพร้อมในการกลับไปตั้งถิ่นฐานใหม่ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะบ้างไหม เช่น เด็ก ผู้หญิง ผู้นำครอบครัวเดี่ยว ผู้นำชุมชน หรือไม่
- มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ถ้าหากจะให้ผู้หนีภัยฯ ที่ได้รับการอบรมสามารถทำงานในลักษณะการรับงานมาทำ ภายในพื้นที่ฯ
- มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ถ้าหากจะให้ผู้หนีภัยฯ ที่ได้รับการอบรมสามารถออกไปทำงานในแม่สอดแต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการตรวจสอบและติดตามผู้หนีภัยฯ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายเอกวุฒิ บุตรประเสริฐ

- ปริญญาตรี
- อักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การพัฒนา
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - รัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช